

Небојша Васовић
ЖИВИ КАКО ЈА НЕ УМЕМ

повеља

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига двестота

Уредници
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Небојша Васовић

ЖИВИ КАКО ЈА
НЕ УМЕМ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО
2024

На корицама:
Roberto Fabelo, *Conversation with Suyu*, 2006.

ОДСУСТВО

Мислио сам да је хваљење одсуства
некога или нечега
тек шупља филозофија
али све више осећам
захвалност на томе што вас нема
драги моји људи
драги моји предели
драги моји предмети
јер и док сте овде били
били сте недодириви
често невидљиви
сладили се што вам не могу ништа
осим да поред вас прођем
с псећим ноздрвама

СКРОМНОСТ

Ништа од бога нисам тражио
ни срећу ни бољи посао
ни ауто ни вилу –
само малу лутрију.

Али бог не воли скромне,
не воли скромност.

Ах, да сам пожелео бити
главешина логора,
онај што људе растеже на точку,
жеља би ми била услишена,

па бисмо сада другачије разговарали
ја и ви.

НАИВАН

Понекад ми се неко јави из света,
привучен неком мојом песмом,
или књигом, па ми то јавља.

И тако се дописујемо неко време,
док тај неко не нестане,
не јавља се више.

А ја у својој наивности мислио,
јављаће се увек,
све док ме има.

ДИЛЕМА

Ушао сам у позне године,
а и даље загледам све
што пролази поред мене,
нарочито женице и њихове
(кад их има) штиклице.

А шта је алтернатива:
да навучем црне наочаре
кроз које не видим ништа,
како бих се припремио за сусрет
са творцем, лишен илузија?

ОКРЊЕНА

Од шест малих чаша
за шери

увек из ормана извучем
ону окрњену
која би могла да ми расече усну

Решила је мала да ме има

ПЕВАЊЕ, НЕКАД И САД

Некад су певачи певали
с планине на планину
јер између њих је био
простор који одјекује

(кањони, провалије)

Тај глас је заобилазио градове,
тргове, библиотеке,
тај глас је имао орлова крила,
и сад ће ми неко рећи

да је све ово митологија

ПОЧЕТНО СЛОВО

Када из близине посматрам кору
храстовог дрвета
чини ми се савршеном
(од мапе напуклих линија
па до тајанства боје)
можда јој само недостаје
урезбарено почетно слово
нечијег имена
које би (ваљда) требало
да нас подсети како овде
има и људи
који воле само себе
и који су спремни на све

ОЧИТО, КАСНИМ

Знам да многи чекају да умрем,
замерио сам се
јер сам био искрен
(а можда и бистар)
кад сам говорио о њима.

Никад ми нису јавно одговорили
из својих фотеља;
дуго већ чекају моју сахрану,
да ми се тако удружени
напију крви.

Али онај који прегладни
не ужива у храни.

МОРАО БИХ

Морао бих више да радим
да „привређујем”
то што немам четворо деце
начисто ме искварило
па кажем нерођеној деци
да не брину за мене
него да гледају само себе –
зелене планине

ОДЛАГАЊЕ МУЗИКЕ

Пре неки дан нисам свирао на гитари
јер била је годишњица смрти
блиске ми особе

јуче нисам свирао јер је
отац моје пријатељице
био на самрти

данас не узех у руке гитару
јер ми је у Београду
умро пријатељ

превише смрти
а само једна музика

САН, ГРАДИЛИШТЕ

Када у раним јутарњим сатима
коначно тонем у сан,
са оближњег градилишта чујем
како неко вредно чекића.

Од тог посла зависи
хоће ли му жена бити задовољна,
а дечица сита и весела.

И како зора трепавице размиче,
бука се чује све више,
ваља чекићем деци
зарадити нове компјутере.

УСПОМЕНА

У сваком Србину живи
макар једна Хрватица
и то је оно што ствара државу

држава је сексуална свиња
којој масони дају форму опстанка
у простору и у времену

прекасно јер оно главно
оргазам
тада је већ прошлост

тако да држава
не може бити садашњост
већ само успомена

ГИТАРА

Пре неких четрдесет година,
на леговању у Макарској,
залудан и месечином обасјан,
шетах морском обалом.

У једној ували (у друштву
једне једине свеће),
неко је тихо свирао гитару.

Данас се питам: шта се после
десило са тим човеком?

МОРСКИ БЛУЗ

Корисници српскога језика
осјећате ли вибру
или да опет певам Ибру
што носи воде зелене

овде где сунце уме да сване
са неке високе гране
горе
где живи плаво море

живи како ја не удем

ПЕСНИК У СТАРАЧКОМ ДОМУ

Сам је у својој соби, у старачком дому.
Нико га не обилази, а ни он сам не зна
има ли негде у свету неког рођака.

Ретко га се ко сећа, тек сваких пет
година понеки новинар изјави
како је утицао на млађе песнике.

А млади, млађи, најмлађи –
пола су његових стихова већ преписали.
Остало је још пола, посла преко главе.

НА ВЕСТ О СМРТИ ДАНИЈЕЛА ДРАГОЈЕВИЋА

(19. фебруар, 2024)

Пријатељ ми јавља да је данас умро
песник Данијел Драгојевић.
Не знам откуда и зашто,
био сам убеђен да је он умро одавно.

Тако сад неко други, негде далеко,
неко из младе гарде,
верује да сам и ја одавно мртав
ил макар успешно ућуткан.

Толико је убеђен у то, да ће ускоро
убедити и мене.
Све је то једна велика Суматра –
то како ко шта сматра.

НОГА

У библиотеци док чита,
она љуља ногу
испод стола. Питам се:
да ли је ту ногу ико додирнуо
у последњих пет година,
ико осим ње?
Наравно да ју је она додиривала,
морала је туширати се,
облачити фармерке,
сређивати нокте.
Али, то није прави додир,
то је власништво над ногом,
која би се можда истопила
у додиру са неким ко је не поседује.

МЕКСИЧКЕ СОБАРИЦЕ

Док намештају кревете,
собарице презиру живот.
Мало презиру себе,
а мало свет око себе.
Из мамурних предграђа
долазе свакога јутра
у главни град на посао,
децу ваља прехранити,
а о смислу не мислити –
јер свака мисао прави неравнине
на чаршаву који мора
бити затегнут беспрекорно.

САН

Сањам да сам негде у Аустралији,
путујем околу, обилазим
домородачка племена.
Срећем човека који ме пита:

„Да ли си обишао Гонзе,
они су пореклом Словени?“
(Помислих: то су вероватно Гонзи,
проклети падежи раде и у сну.)

Тад се пробудим
и у трену нестадоше и Гонзе
и Гонзи,
Гонзалеси моји брзи.

ALAMOS TORRONTES

Пијем аргентинско вино,
Alamos Torrontes,
из провинције Салта.
Пријатељ Аргентинац каже ми:
у Салти нико не закључава врата,
пољопривредни крај у коме свако
има довољно хлеба
и своје парче неба.

У другим провинцијама, које су
модерније и развијеније,
неопходна су метална врата
и најмање две браве.
Ту живе они који сипају воду
у вина из Салте, а потом их
продају преко океана,
преко седам брава.

ОЖИЉЦИ

1.

Човек не може да надживи своје ожиљке
а и шта би радио без њих
био би још више усамљен
још више склон огреботини
јер нокти свемира су дуги и докони

2.

Летњи дан: кроз прозор
видим расуто светло,
сеобу народа,
а мислио сам да се она
најбоље види у зиму,
кад се од снега не види ништа.

3.

Ноћас сањам да сам у Грузији,
неки људи ме дочекују и госте.
Пијемо вино, око нас планине.
Што нам је лепше ту где јесмо,
то нас више грле даљине.

4.

Било би утешно да можемо
отићи без повратка.

Али, наше сенке, наше мисли,
остаће иза нас да трују новорођенчад,
чим мало стасају и науче прва слова.

ДА ЛЕПОТА НИЈЕ ФЕР...

Да лепота није фер
то је знао и Винавер
„Лепота је мирис
од ког боли глава”*

Лепота је *dolce* луче
как би рекел гаспар *Disce*
Лепота је геновева
рекао би мајстор Стева

Лепота је намигуша –
више тело него душа
Лепота је харикири –
проспи црева па се смири

Лепота је песак меки
куд караван прође неки
Лепота је иза плота
химна санкилота

* Тин Ујевић

РАДИОНИЦА

Моји су утицаји шарени
као ускршња јаја
ту су још и гени
и балканска промаја

Мени је узор мало палидрвце
а ватру остављам вама
кад погледам у сунце
држава видим све мања

Ни на планети није боље
јављају се нове бољке
на којима чика Бил
згрће лепе шушке

Човек обично граби
оно што већ има
а лакше би му било
да то подели с другима

Живота ту нема велим вам
одбијам да целивам
па добијам жељу да се
на плажи сунчам

Све док ми се кожа не испржи
доказ да се и ја нешто питам
као корморан кад загњури
па посматрача нервира

То су већ радили Сократ,
Кабир, Казанова:
„Кад се посао обави –
радионица се размонтира”

БАЛАДА О НАМА

Ми смо васпитавани
да будемо сербише-снобови
да на даљину скидамо гаће
кад се туђин појави

Ми смо васпитавани да будемо
лаки као ваздушни попови
као на небу хемијски трагови
изнад Старе планине

Ми смо упили хемију
која у нама плаче
ми смо послушно крдо
рекао би Гевара Че

СЕКС У ГРОБУ

Њен поноћни визитацијон
беше слађи но бонбон,
улазила је кроз гроба прозор,
остајала до у зор.

Гаћице јој беху
жива бравуроza,
као да се спремала
за Гаспара Броза.

Од љубави страсне, себичне,
не дадосмо да нам сунце
у одају прсне окер свој.
Покривени травом,

јер у гробу лежасмо,
имали смо све што нисмо
када земљом ходисмо –
ватру живу, родослов.

ПРАШИНА

Не бум се ја више афецијонат*
лепит за љубљено
будала бити
у сат гледати кад ће
љувена доћи
„Око пола ноћи”

Не бу се шкргут мојих зуба
више чуо у ноћи –
само прашина
иза мустанга,
како на земљу пада,
полако, перверзија

* *афецијонати* се у дубровачком говору значи емоционално се везати уз некога.

ПЛОВИДБА

Нисам од овог света
(скелета)
живежна сам скаламерија

Санта Марија –
али те не салуте,
само идем својим путем,

не дајем море за твоје скуте,
не клечим, него пловим,
пловимо ти и ја

ВИДОВИЈА

У јуну разгаћен
са тобом зараћен
јер ниси овде
а нисам ни ја
никога нема
ко би био овде
нешто расте
нешто гмиже
изван мој видовије

ПОРТРЕТ УМЕТНИКА У СТАРОСТИ

Остарио са боцом вискија,
остарили заједно –
само то није иста боца,
у питању је боца-многаја.

КАД СЕ ДРЖАВА СЕТИ СВОГ ПЕСНИКА

Није да нас не занима
шта је хтео рећи,
али ко је икад говорио
из срца крушне пећи?

АВИДЕЦА

„Из очи му вири пуста авидеца”^{*}
абецеда алилујног жреца,
а ви децо, док идете друмом,
сладите се румом, а не циљем,
који може бити смиљем и босиљем
сакривено ваше место, гробно.

^{*} У дубровачком говору: лакомот, похлепност, грамзивост.

СТАТУС КВО

Радовану Кошунџићу

Невољисан од сопствене воље
знам да хоће-неће бити боље
јер ваља померити прст, па брдо,
ако се сложи напасајуће крдо,
ако се сложе Папа-павлака
и верно стадо-туткало.

НИТКОВ

Ниоткуда и низашто
појавио се
нитков

нит ишта знао
нит млео брашно
а млин зајахао

да буде глад
и да се сваки човек
пошаље на рад

у брашно

НЕКАД И САД

Некад су овде пасле мазге
живеле мазге
некада

Сада нас из офиса посећују
Мазгоиди –
они што штите права
непостојећих мазги

Некад су овде расле коприве
жариле коприве
некада

Сада нас из офиса посећују
Зеленоиди
питају шта се десило
са копривама?

ПРОПАСТ ЦАРЕВИНЕ

Кад сарабанде постадоше танке
знало се да царевина
издржати неће

и цревним жицама старе лауте
беше јасно да овде нема човека часног
ни свирача са слухом

и тако оде царевина
истопи се ко шећер
међ зубима неких туђих коња

који нису били у трку
већ докони веома

ОД КАДА НАС НЕМА

Од када нас нема
сами смо себи досадни
како и не би били
кад смо у ништавили

од када крадемо дане
нема шта да нам сване
с неба понекад севне
лавеж понекад керне

бића су испретурана
у складу с опалим мурвама
а мртва уста плачу
за кавурмама

које ове године касне
јер ратовало се
богови носе кравате
руже су пепељасте

НЕСТАШИЦА

Стављали су
со на ране

стављали со
стављали

стављали
док није нестало соли

нестало соли
нестало соли

остале су ране –
лампиони у ноћи

СМЕНА

лонци и шерпе
одоше низ улицу
траже смену Кутлаче

прозорније ти се нагни
кад кроз прозор посматраш
учинке револуције

СУСПРЕТ

Рат брзо почне
заврши још брже
а ти останеш сам
непријатеља нигде
тражиш га у подруму
нема га
тражиш га на крову
нема га
тражиш га у шуми
нема га
нађеш га на дечијој ноши
седи и књигу чита
из поштовања према књизи
оставиш га

КЕСА

Кад умреш у велеграду
ставе те у специјалну
 кесу
па те некуда однесу

У целој тој ствари специјална
је само кеса
јер само она има цену

Од њене продаје
неки људи прехрањују
своју децу

ДАТУМ

Светлост је озбиљна
и тако сама
светлост је наша мана
наше сећање и наше васкрсење
у некој болници усред провинције
у којој нисмо добили ништа рођењем
тек датум уписан у књигу
под светлошћу лампе
за коју верујем да ради још увек

ГРАДОВИ

Постоје стари градови
чврсти градови
али не због камена
којим су грађени
већ због неких људи
који су остали у њима
када су сви одлазили
у градове много веће
градове у којима се
губила свест о граду
зарад „свести о себи”

Постоје стари градови
у којима још увек
оперишу голубови
око чађавих катедрала
око остатка неког сендвича
градови који су то што јесу
јер су у њима многи умрли
а да нису ни били свесни
да су живели у граду
у сенци зида
или иза прозора (сад већ у старости)
неке куће у којој чује се тишина
као птица у брдима

ПОСЛЕДЊИ ВОЗ

Враћајмо се у прошлост
она је прошла
она је буцмаста
ње више неће бити
осим у нама
ми смо јој последњи воз
да пољима протутњи још једном
ми смо јој последња Гранада
кажем Гранада
а не Шпанија
јер то је нека друга прошлост
на другом месту усамљена
прошлост државна
са цвећем и заставама

НАУК

„Поклонимо се ружи,
да нас научи како се воли”,
каже један славни песник.
А ја се питам: да ли је ружа
икада волела
и рекао бих да није
јер већ би била згужвана
кивна, разочарана,
а не би имала кога да пита
оно о љубави;
ружа од руже не учи.

МУДРОСТ КОЖЕ

Кад нежност преплави кожу,
кожа се повуче, нестане,
не жели бити само твоја,
не жели изгубити оне који долазе,
који би тек да јој служе.
А они који су у њеном дворишту
већ били – нестали су као априли,
као мантили шушкавци
које смо куповали у Италији.

ШТАМБИЉ, СУНЧЕВИНА

Чујем реч „сунчевина”,
па се питам да ли је то
одраз сунца на стени,
успомена,
или је сунчевина оно што нам
не да мира, па нас шамара
када у подруму пијемо
превише вина,
убеђени да нас нико не види,
а још у школи су нас учили
да нема тог места
где неће стићи шиба учитеља
што воли да штамбиљ
остави на кожи –
тако су га учили

НОМЕНКЛАТУРА

Номенклатура није
култура
но онај који ти име натура
јер тако му је лакше
и корисније
кад именује он присваја
ставља у фиоке
у мале ћелије из којих
нема излаза
и у којима ћеш скапати
чекајући зрак сунца
кад се фиока отвори
а никад се не отвара

МАЈСТОП

Од најбољег дрвета,
он прави инструменте –
његове љубавне
луткице.
Када му неко дође у госте,
он му понуди инструмент,
али ниједан од гостију
не уме да свира.
Гитаре (мање и веће),
као и крхке лауте,
остаће на зиду да висе
као да су због нечега кажњене.
Можда због превелике љубави
с којом су прављене.

КАДА ТЕ СВИ НАПУСТЕ

Када те сви напусте,
остаће са тобом
само песма, ненаписана

„Како то, ненаписана?”

Не знам, али остаће,
а то је много више
од написане песме

која је само твоја

ПРВА ВЕРЗИЈА

Не можеш из чиста мира
и без утрошка енергије
бити нико и ништа
иако то желиш понекада
(желиш између зидова)
али до тога се долази тешким радом
(међу звездама)
а ти си лењ
ниси Лењин
само си лијана у рукама Тарзана
(прва филмска верзија)

СУШТИНА

Суштина је смрт за поезију,
она све сведе на неколико
основних слика
које све друго бацају
у непостојање,
а то друго такође постоји,
има га чак много више –
ево, постојиш ти, на пример,
сад кад сам ти то рекао,
а ти не претеруј,
не буди премијер.

ПОДУДАРНОСТ

Читајући те редове
скоро сам помислио
да постоји нека подударност
између аутора и написаног
па ми се писац указао као неко
ко у стварности једе јабуку
или плаћа рачун за струју
(већ је платио) –
тако да се враћам
његовом тексту
који ми измиче
као што вероватно
измиче и њему који га је
створио
стављајући обе руке
у ватру
или у снег
ако то није исто

БИЛО БИ

Било би лепо да могу
дисати као природа
равнодушно
али тога нема у писању
нема ни у природи
избећи *да или не*
само је сан
слова увек нагињу
на ову или ону страну
чак и ненаписана

КАКО ГОД

Можемо спавати на трaви
а можемо са тaвaнa узети
нaш стaри мaдрaц

кaкo гoд билo
private lives don't matter
only the work matters

(a dream)

ИГРА У ВОДИ

Играмо се јата
множимо се множимо
у дубокој води
да нико не види

јер наш крај би био
да нас неко пријави
како то како то
радимо намерно

ТРЕНУЦИ

1.

Орах најчешће не пада
испод гране на којој је,
обично га нешто понесе у страну,
неки ђаво или ветар,
па падне испод друге гране
на којој још има ораха
који ће такође негде пасти
кад им дође време;
морате бити докони
да бисте размишљали о томе.

2.

Бити личност значи
носити свој лик лично,
около себе, ванбрачно,
показивати га као мечку
која може да заигра,
али коме?

(Мечка се храни даљином,
нико више никог
не храни из близине,
чак ни мечиће.)

3.

Ако је то знање:
то да је субјект раслојен
расејан, располовљен,
(у шта нико не сумња) –
где је онда незнање,
мед песме? Где је онај
који не зна, да га питам:
где је то што не знам,
у којим словима,
у којим брдима?

4.

У долинама се дешавају
само долине
на врховима има и
облака...

... путују мала звона...

5.

Под малиганима
божјим табанима

укус вина:
катедра у устима

6.

Мајчица-снег
и деда-снег
падају само због тебе

нема те у пољу
нема те у кући

ако си мртав
јави се
кад Господ не види

РЕАЛНО

Шта би то смрт била кад би била,
шта би још могла што ми нисмо могли,
шта певала што нисмо певали,
на којем би нам језику утеривала страх
у кости – у којима осим меке сржи има и
ваздуха што пуни шупљине кад мислимо
да смо солидни и чврсти,
а мекши смо од пужа и од сваког духа
што више од свега воли неравнине
у нашој души, доказ несавршенства
због којег нас цинкаре код творца
не само они крштени већ и ко-кад-стигне,
а дани ћуте ко пихтије: реално сами,
потенцијално разблудни

РАСПОРЕД СТВАРИ

Зашто је све поређано у идеалном реду
да би се свидело свачијем погледу?
Зашто ми лица и ствари изгледају
као да су у музеју, зашто им фали
оно што не би дочарало ни звоно,
а камоли реч, макар била као греч,
као Лепоглава, у одласку река Сава,
а реке заправо не одлазе, оне су увек
у месту јер низводни ток њима је оно
што и нама фотеља у којој седимо,
па кобајагаги одлазимо куда нас воде
визије од којих умиремо, креативно

МОРАЛНА ПЕСМА

Неморално је радити оно што смо већ радили, на пример поново се родити од истих родитеља и у истој болници – с погледом на исте кестенове; неморално је писати песме, сличне онима које смо већ написали, заљубљивати се у исте жене са којима смо некада били; неморално је причати о моралу у земљи моралних људи који увек некуда журе да обаве послове које су већ обавили, убеђени да ничег другог и нема осим једног те истог живота, који би се лако прекинуо ако би неко само покушао, само покушао да живи...

МУВЉА ЕСТЕТИКА

Питаш ме: имају ли муве некакву своју
естетику, а не само готово људску
потребу да живе што дуже?
Имају ли своје омиљене боје и које?
Имају ли икаквог свог укуса
или им глад диктира куда и
на шта да слете? Рећи ћу ти да
не знам, али ја бих питао и ово: зашто
тако често слећу на човека, па чак и на неке
драгоцене предмете; није ни чудо
што су најбоље слике у музејима
заштићене стаклом. Ох, како би се оне радо
храниле платнима Да Винчија, Бројгела,
Гоје, да и не говорим о дебљим наносима
боје код импресиониста...

МОЛЕКУЛИ

Постоје дамски парфеми
који нас с лакоћом пребацују
из једног града у други
(из Малаге у Напуљ,
из Маракеша у Париз),
ако само прођемо поред њих,
несвесно их удишући.

Тако се ваздух удише у шуми,
али са другачијим исходом:
са жељом да останемо где смо
јер нас ту нико не заводи,
јер нас ту нико не жели,
само ваздуха молекули.

ТЕЛО У СНУ

Нашег тела има у нашим сновима
колико га има и у нашим дневним
пословима, којима се дајемо превише,
све док се не уморимо или не почну

кише, тад наше тело долази на ред,
па слуша музику, једну те исту плочу
телесних збивања кад чак ни јаком
коњу не пријају поткивања; поткивач,

пак, у потковици види шансу да се докаже,
да остави траг у занату, у камену
који више нема ни воље ни времена
да чека пролеће или још једну сахрану.

ИМА ЛИ

Има ли уопште самоисказа
који лети ка мени вечном
или је сваки исказ камиказа
забоден у тело речно?
Да ли је река црвена
због роштиљске ватре
поред тела његовог –
овде мислим на бога
мушког Сварога
што из малог рога
одржава распоред
звезда кад се купају
у реци (у њој)

ОВАЈ ЦИКА ЦУТИ

Кад вам Библија падне на главу
нећете знати да ли вас неко
гађа или вас просветљује
има ту доста крви и један ексер
добар материјал за градњу
али Библија каже све је изграђено
кућа је већ подигнута
а ти ћеш ићи у пакао
а баш си кренуо у шуму
пут је далек
понеси све што ти треба
а не треба ти ништа
остављена лопта насред игралишта
могла би бити твоја
али то је грех
узимати било шта за цабе
све мора да се плати али коме
ономе који наплаћује
тако што крвари за тебе
а није те ни питао
треба ли ти то
зато не буди сенти-ментале
не заустављај његову крв
одузећеш му имиџ
попадаће цркве
а остати дете-ексер:
„Овај цика цути,
неће да се игламо”

ЛУДАРА ЛИРИКА

Упумпавај значења белосветске лирике
ниси дужан да знаш ни имена
оних што те насанкаше
да и ти главом о зид лудујеш
као гљива непримећена
а можда само сакривена
јер жели да је оставе на миру
јер већ је видела све те филозофе
којима у сутон спадају гаће
(„рођење трагедије”)

Кога још у бескрају занимају цветићи
чак и ако је у њима бескрај
што се сам од себе мрести,
наметљиво вечан и никад нирваничан,
боголик из чисте обести?

УМОРАН

Радо бих умро
и прошао кроз „тунел
светлости”
(како кажу они који су
то доживели)
али не бих волео
да с друге стране сретнем
иког од познатих
да користим исте речи
да гледам у њихове
„лепе очи”
од којих се у овом свету
није могло живети
не бих волео да моје тело
развлаче по космосу
мајстори рециклаже
задужени на траци
за кармичко паковање
у фабрици где за малу плату
раде Буда, Шопенхауер, Ниче...

БЕО СИ А НИСИ

Да, имаш и ти белу кожу,
али они у теби виде Индијанца,
Циганина, мелеза,
некога ко није бео.
Питаш се: зашто и ти ниси признат
за једног од њих, за једног од белих?
Могао би то бити по боји,
али ниси био у њиховој кожи
кад су убијали све оне друге
који нису као они.
(Ти си тада скупљао плодове,
глуварио по планинама.)
Тако си проћердао своју белу кожу,
уместо да си је уновчио.
Да, могао си бити много бељи
него што јеси, иако си самоме
себи савим довољно бео,
чак превише.

ПЈАЦОЛА

Бандонеон је мастан
подрумски пацов
љубавник крвавих усана
сведок детињства живљеног
иза мутавих ограда

о бандо неонска
ти вишку светлости
знаш ли шта је музика
(цвркуће роштиљ
у предграђима)

знаш ли ти бандо неонска
колико треба снаге
да се додирне једна дирка
а кад се мех развуче
указују се пољане
покривене цвећем

над њима љуљашка
о небо окачена
љуља се љуља
морска болест
музика

ДИСАЊЕ

Нудим још једну песму
а ви ме хватате за истину
али то је ваша истина
са којом ја немам ништа

светлост је порађање
не зауставља се
планине (као и све бабице)
имају кржаве руке

коњ тамо радо иде
не мораш (а и не можеш) му
рећи куда да иде
јер место ка којем он иде већ је отишло

како би имао где да пристигне
да предахне
да се надише
иако не зна зашто

а и зашто би знао

МЕЛОДИЈА

Нећемо више никад мелодија бити
ако смо икада били
јер више нема тишине
где би се мелодија могла чути
нећемо више бирати
шта бисмо могли бити
јер да смо могли већ бисмо били
нећемо никога звати
(додиривати бројеве)
поготово овде на острву
где безопасне змије
шушкају у трави
као да су нам рођаке
које да угостимо не бисмо знали
а можда то оне нас
неприметно госте
јер оне су старије
и при бољој меморији

МАГАРАЦ

Тренутак када магарац почиње да њаче
потпуно је непредвидљив,
па у томе (што није мало)

надмашује он најбоље песнике,
код којих ипак наслућујемо
кад ће крикнути

јер без тога би умукли,
док се магарац после њакања
безболно враћа у тишину,

у своју домовину

МЕДУЗА

Једно од имена за медузу је *putamarina*
приобална курвица која може ожарити
лакомислећег субјекта у води,
који ће из воде понети цртеж
на својој кожи, цртеж који сврби.
Putamarina слободно лебди
и никуда не жури. Њој самој долази
све што постоји и што не постоји.

ТРЉАЊЕ

Девојке из финих кућа
не влаже кад се трљају
да се нешто не би излило,
не дају ништа што је њихово
да се проспе, отуђи, развласти,
то је логика финих кућа
које не дају ниједну циглу
урагану или ком другом јарану
јер верују у шкртост;
„нема ту живота” –
рекао би бескућник
не тежи од једне цигле
са свим сновима у њему

УСРЕД ТЕЛА

„Усред тела сами смо
као усред љубави”.*
Зато научи да самујеш
док си још у њеном крилу,
јер нико не зна у шта ће нас
мајстор карма преметнути,
кад душица на нос нам излети.
А како према књигама ствари
стоје, живећемо вечно,
без сећања да смо уопште били;
нећемо никада сазнати
да ли смо били песници
или можда рептили.

* Луко Паљетак, „Шутљива бијела стабла”.

ПЕСМА О БУРЕТУ

Из једног дела замка у други,
може се лако пренети чаша вина,
флаша или две. Али, буре би се
негде заглавило, а вино просуло,
подсетивши на тешкоће приликом
писања (а богами и читања)
дугих песама, од којих очи знају
да беже као зрна од голуба.

ВИНОГРАД

Напољу тутњи рат, а ја се одао
сладејшчем ређању словаца,
запета и тачкица, у једној песми;
подсећам на попа који се моли
окопавајући виноград, моли се
да грозђе добро роди и да нас
вино ослободи од нас.

КРАЉ

Стајао је на раскрсници
целе ноћи
и чекао да му донесу круну

Али поданици су каснили
опако каснили
као опал неископани

(још увек у земљи)

ТРН

За Бору Раговића

Како препознати оштрину
ружиног трна, и чему,
то знање припада ономе
ко се огребао, па памти
само ружу и ону стазу,
не главну, но ону ужу,
којом се стизало у поље,
где у одсуству власника
све беше дивље
као небеске боје,
нечије кочије.

ОГЛЕДАЛО, ГУШТЕР

Поноћног лика
у огледалу самца,
ево му га где језик његов
самоме себи запалаца,
попут гуштера што, пренут
нечијим у пролазу стопалом,
у ону давну камену раселину,
одједном мора да се склања,
чекајући да човац прође
послом својим залудним,
па да на сунце опет изађе
сматрајући то сасвим природним...

ВУНОВЛАЧАРА, ЛЕПАК

У зверињари градској није лако
миловати кога, а слика малих
облачића вунених што узлећу
у провинцијској вуновлачари
могла би неком врстом забаве
пролазнику бити, подсетник
да у љубави никада тако слободно
не може човек летети, будући да
једном замазан медом телесним
увек ће се за нешто лепити.

ГОРЊА ПРЕСПА

Около: брда (повијарци),
а у долини грнчарско село,
у глину умочени прсти.

На средини куће: грнчарско коло
и фуруна да се у њој испеку
извајани облици.

На полицама: грнци, стомне,
бардаци, врчве,
глинене тестије што годинама

чекају свог власника,
са мртвом мувом на дну
од дугог чекања.

УБОД

Винограде испод воде
нема ко да бере
изумрло се

у морској соли
сланина сунца
опекла се

бродолом воду убада
као свиљу везиља
из Раџастана

ЧУДО

... тај крст на пучини,
што стоји на води...
нико да га додирне, пливати нико
не уме ни по површини,
а камоли...; боље је ћутати,
јер крст је свуда, као пчела која слети
па одлети – нико и ништа нашој руци

СРЕЋНЕ РУИНЕ

Од срећних руина шта је остало
срећа ветра што дува
кроз рупе у камену

посетиоци што донели су тугу
као на олтар посечено грање
иако их нико звао није

довољно је да семење
биљака разлети се
па да опет нешто никне

зелени изданци
ил крвно зрнце
месечине

ТЕПСИЈА

Свет је тепсија
пуна мрава
који се не разликују

ако тепсију бациш
она ће се разбити
али све ће остати исто

једино ако пробаш да
расуто поново скупиш
мрави ће се наљутити

што их будиш

ИСКОПИНЕ, ЦРТЕЖ

Кад време у телима под земљом
одради своје (питајте археологе)
добијамо од костију цртеже
непредвидљивих линија и мекоте
којима би позавидео и Леонардо

Ова два костура, рецимо,
личе на старе пријатеље
који се поново, докони,
срећу у нашем оку,
да и нас виде,
онако узгред и без намере

ПРОЗОР

то више ниси ти
неко се други игра
у прозору у којем дечак си
какав си могао бити
да су се склопили услови
усеви

жестоки жижак одумире
од своје маленкости
и од жестине посебно
побожни жижак без тебе
неће стићи далеко

зове га неко ко не зна
да жижак нема уши
то што си чуо чуо си
не пренеси
а и коме би

О ПЕСНИКУ

Небојша Васовић је дипломирао на Филолошком факултету у Београду, на групи „Југословенске књижевности са општом” 1978. године. У Београду је радио као слободни уметник: писац, уредник, књижевни критичар.

Магистрирао је 1992. године на „Новом калифорнијском колеџу” у Сан Франциску (програм: Poetics). Живи у Торонту од марта 1988. године. Аутор је следећих књига:

Поезија

- Струна/Сушон*, Просвета, Београд, 1983.
Со лично, Видици, Београд, 1986.
Бразил, Матица српска, Нови Сад, 1986.
Песме за децу и калуђере, Матица српска, Нови Сад, 1989.
Пердидо, КЗНС, Нови Сад, 1991.
Гонџ у жиџу, Матица српска, Нови Сад, 1991.
Музика роба, Нолит, Београд, 1992.
Талмуд и ја, БИГЗ, Београд, 1992.
Седам чунова, БИГЗ, Београд, 1995.
Посечене су шуме, Народна књига, Београд, 2003.
Ни љубави ни хлеба, Повеља, Краљево, 2006.
Изабране песме, Повеља, Краљево, 2011.
Нека, хвала, Културни центар Новог Сада, 2014.
Голицач шабана, Пресинг, Младеновац, 2018.
Дулчинеји од Винче, Поетикум, Краљево, 2021.
Неко друџи, Пресинг, Младеновац, 2023.

Есеј, критика, дневници

- Поезија као изванумишће*, Рад, Београд, 1983.
Проштив Кундере, Браничево, Пожаревац, 2003.
Лажни цар Шћејан Киш, Народна књига, Београд, 2004.

Дневник I, Народна књига, Београд, 2004.
Contra Kundera, La Sabra Ediciones, Ciudad de Mexico, 2012.
Зар опет о Кишу?, Конрас, Београд, 2013.
Полемике и погрешности, Задужбина „Николај Тимченко“,
Лесковац/ Алтера, Београд, 2015.
Европски давишељи из нашег сокака, Бернар, Београд, 2016.
Кога бране кишобрани, часописно издање Браничево 5-6,
Пожаревац, 2020.
Оклађија Доктора Јеркова, приватно издање, www.nebojsa-vasovic.com

У ОВОЈ КЊИЗИ

1

- 7 Одсуство
- 8 Скромност
- 9 Наиван
- 10 Дилема
- 11 Окрњена
- 12 Певање, некад и сад
- 13 Почетно слово
- 14 Очито, касним
- 15 Морао бих
- 16 Одлагање музике
- 17 Сан, градилиште
- 18 Успомена
- 19 Гитара
- 20 Морски блуз
- 21 Песник у старачком дому
- 22 На вест о смрти Данијела Драгојевића
- 23 Нога
- 24 Мексичке собарице
- 25 Сан
- 26 Alamos Torrontes
- 27 Ожиљци

2

- 31 Да лепота није фер...
- 32 Радионица
- 34 Балада о нама
- 35 Секс у гробу
- 36 Прашина
- 37 Пловидба
- 38 Видовија

39	Портрет уметника у старости
40	Кад се држава сети свог песника
41	Авидеца
42	Статус кво
43	Нитков
44	Некад и сад
45	Пропаст царевине
46	Од када нас нема
47	Несташица
48	Смена
49	Сусрет
50	Кеса

3

53	Датум
54	Градови
55	Последњи воз
56	Наук
57	Мудрост коже
58	Штамбиљ, сунчевина
59	Номенклатура
60	Мајстор
61	Када те сви напусте
62	Прва верзија
63	Суштина
64	Подударност
65	Било би
66	Како год
67	Игра у води
68	Тренуци

4

73	Реално
74	Распоред ствари
75	Морална песма

76	Мувља естетика
77	Молекули
78	Тело у сну
79	Има ли
80	Овај цика цути
81	Лудара лирика
82	Уморан
83	Бео си а ниси
84	Пјацола

5

87	Дисање
88	Мелодија
89	Магарац
90	Медуза
91	Трљање
92	Усред тела
93	Песма о бурету
94	Виноград
95	Краљ
96	Трн
97	Огледало, гуштер
98	Вуновлачара, лепак
99	Горња преспа
100	Убод
101	Чудо
102	Срећне руине
103	Тепсија
104	Ископине, цртеж
105	Прозор
107	<i>О њеснику</i>

Небојша Васовић
ЖИВИ КАКО ЈА НЕ УМЕМ

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига двестота

Уредник и рецензент
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ“
КРАЉЕВО

За издавача
ЈАСМИНКА МАРКОВИЋ

Главни и одговорни уредник
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Ликовни уредник
ЛАЗАР ДИМИТРИЈЕВИЋ

ШТАМПА
Сајнос
Нови Сад

Тираж
300

Краљево
2024

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

ВАСОВИЋ, Небојша, 1953-

Живи како ја не умем / Небојша Васовић. - Краљево :
Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2024
(Нови Сад : Сајнос). - 108 стр. ; 20 ст. -
(Едиција Повеља / [Народна библиотека „Стефан Првовенчани“].
Библиотека Поезија, данас ; књ. 200)

Тираж 300. - О песнику: стр. 107-108.

ISBN 978-86-6104-083-2

COBISS.SR-ID 148445961